

Tabel voor opmerkingen toetsing en consultatie Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl)				
Wilt u deze tabel als volgt invullen:				
Artikel Amvb, artikelnummer	Bijlage bij Amvb, bijlagenummer	NvT algemeen, paragraafnummer	artikelsgewijze toelichting, artikelnummer	Opmerking of verbetersuggestie
Algemene opmerking				In het Bkl worden voor meerdere deelterreinen bevoegdheden verlegd naar lagere overheden. Door het wegvallen van een regeling op een "hoger" niveau bestaat het gevaar van een wildgroei van regelingen op lokaal niveau. Deze regelingen kunnen, in bepaalde gevallen, ook betrekking hebben op systematiek en meetmethoden. Hierdoor dreigen rechtsongelijkheid, onbegrip van de burger en hogere uitvoeringslasten. De N&M-organisaties pleiten daarom voor het zoveel vaststellen, eventueel door VNG en IPO, van (standaard) modelregelingen, in ieder geval voor uitvoeringstechnische aspecten. Ook de Omgevingsdiensten kunnen hierbij een rol spelen.
Algemene opmerking				<p>Wij maken ons zorgen over de belangenafweging op gemeentelijk niveau. De lokale politiek is onvoldoende geëquipeerd om ingewikkelde projecten en alle, vaak tegengestelde belangen die daarbij spelen, goed te overzien.</p> <p>Bij de gemeentelijke beleidsvrijheid die zit ingebakken in de Omgevingswet past een afwegingskader dat aan zwakke partijen even veel gewicht toekent als aan de belangen van sterke partijen. De Raad voor de Leefomgeving en Infrastructuur vraagt om aandacht voor zwakke en niet goed georganiseerde belangen. Ook de Gezondheidsraad is daar bezorgd over. Wij onderschrijven wat de Gezondheidsraad hierover opmerkt in het advies "Meewegen van gezondheid in omgevingsbeleid": "Bestaande kaders zijn naar haar oordeel goed bruikbaar en kunnen elkaar aanvullen, met name het Nederlandse Beoordelingskader Gezondheid en Milieu en het internationale afwegingskader van de International Risk Governance Council. Belangrijk is wel dat deze kaders ook daadwerkelijk lokaal gebruikt worden. Daartoe acht de commissie ondersteuning vanuit het Rijk noodzakelijk. Volgens haar is er duidelijk behoefte aan een praktische handreiking voor toepassing van deze afwegingskaders"</p>
Algemene opmerking				<p>In hetzelfde advies van de Gezondheidsraad staat: <i>"Een belangrijk onderdeel van een dergelijke handreiking is een leidraad voor de vormgeving van de noodzakelijke participatie, niet alleen om belanghebbenden mee te laten denken over maatregelen, maar ook om hen te informeren over hoe zij zelf risico's kunnen beperken of vermijden. Een aandachtspunt daarbij is het betrekken van groepen die minder geneigd zijn om deel te nemen in de discussie en besluitvorming over maatregelen, zoals mensen met een lage sociaaleconomische status. De commissie beveelt aan om de werkwijze voor een participatief afwegingsproces, zoals beoogd met de Omgevingswet, expliciet uit te werken bij Algemene Maatregel van Bestuur."</i></p> <p>Mensen met een lage sociaaleconomische status worden hier genoemd als voorbeeld, maar daarbij speelt ook meer algemeen de kloof tussen burger en bestuur een rol, die zich in alle lagen van de maatschappij voor doet. Burger en bestuur zijn steeds minder aan elkaar gewaagd als het gaat om vraagstukken op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en volksgezondheid. Te vrezen valt dat de Omgevingswet daarin geen verandering brengt, tenzij de participatie van de burger als direct belanghebbende sterker geborgd wordt met meer vastgelegde procedurele vereisten.</p>

§ 2.2.1 Omgevingswaarden kwaliteit van de buitenlucht				<p>Het is een gemiste kans dat in het Besluit geen aandacht is voor het feit dat de rijksomgevingswaarden voor de luchtkwaliteit de gezondheid onvoldoende beschermen. In tegenstelling tot de verwachting die in de algemene toelichting wordt uitgesproken (eind paragraaf 7.1) zijn we niet klaar op het moment van inwerkingtreding van de Omgevingswet.</p> <p>Vanuit de WHO wordt immers wetenschappelijk onderbouwd aangedrongen op scherpere normen. Daarom is het verstandig om nu al strengere rijksomgevingswaarden vast te stellen, eventueel met termijnen waarbinnen deze moeten worden bereikt.</p> <p>Dat is nu alleen in beperkte mate gebeurd voor PM2,5 (voor 2020) en ozon (lange termijn). De lokale overheden met ambities ten aanzien van de gezondheid (algemene toelichting midden blz. 74) mogen weliswaar verdergaan, maar rijkswaarden voor PM10 en roet op basis van realistische verwachtingen (schonere voertuigen en brandstoffen) bieden voor alle partijen meer houvast.</p> <p>Verbetering van de luchtkwaliteit gaat niet vanzelf: noodzaak en mogelijkheden moeten bekend zijn. Met vroegtijdig strenger toetsen beperk je uitermate kosteneffectief inspanningsverplichtingen en resultaatverplichtingen in de toekomst.</p>
Art. 2.2 lid 3				<p>Wij vinden het positief dat op decentraal niveau aanvullende of afwijkende omgevingswaarden kunnen worden vastgesteld die strenger zijn dan de op rijksniveau vastgestelde waarden.</p>
Art. 2.6 omgevingswaarden luchtkwaliteit				<p>Het beschermen van de gezondheid is een van de centrale doelstellingen van de Omgevingswet. Bij het bepalen van de normen voor onder meer fijn stof (PM10 en PM2,5) is desondanks afgeweken van het advies van de Gezondheidsraad en de WHO (zie ook hierboven). Wij gaan ervan uit dat dit nog wordt aangepast en dat daarbij in alle gevallen voor resultaatsverplichtingen wordt gekozen in plaats van inspanningsverplichtingen. In artikel 2.6 lid 1 onder b moet voor PM 10 20 µg/m³ als jaargemiddelde worden opgenomen en in lid 2 onder a voor PM 2,5 10 µg/m³. De andere waarden moeten daaraan vanzelfsprekend worden aangepast.</p> <p>Uit het advies van de Gezondheidsraad "Meewegen van gezondheid in het omgevingsbeleid", blz.48: "Het voldoen aan wettelijke normen – met als voorbeeld fijn stof – levert slechts een minimale bijdrage aan het terugdringen van de ziektelast, omdat in de huidige situatie nagenoeg alle gezondheidsschade onder de norm optreedt. Een groot deel van de Nederlandse bevolking wordt immers blootgesteld aan concentraties die tot gezondheidsschade leiden. Daarom adviseert de commissie de staatssecretaris om te focussen op gezondheidsbescherming op het niveau van – regelmatig te actualiseren – gezondheidskundige advieswaarden, die niet zelden onder de huidige wettelijke norm zullen liggen en om die in het Besluit kwaliteit leefomgeving bij de Omgevingswet op te nemen."</p>
Art. 2.6 omgevingswaarden luchtkwaliteit				<p>Waar is de blootstellingsconcentratieverplichting gebleven voor fijnstof (zie GCN & GDN kaarten 2016)? Deze wordt nog wel genoemd in paragraaf 7.1 van de algemene toelichting, laatste alinea van blz. 92, maar we vinden deze niet terug in de regels. En: in de artikelsgewijze toelichting op artikel 2.6 eerste lid zal PM2,5 onderaan blz 7 van de toelichting wel een vergissing zijn, aangezien het eerste lid over PM10 gaat.</p>

Art. 4.1 (bestuursorgaan voor programma's bij (dreigende) overschrijding van omgevingswaarde)				Voor luchtkwaliteit is de verplichting om een programma op te stellen bij dreigende overschrijding van omgevingswaarden (nog steeds) geheel en al neergelegd bij Burgemeester en Wethouders. Dit is anders voor zwaveldioxide, (een beperkt deel van) stikstofoxide, PM2,5 en ozon1, waarvoor ook GS en de Minister nu terecht (waarvoor onze waardering) een programmaplicht krijgen. Echter voor landelijk vastgestelde omgevingswaarden (zoals voor PM10 en stikstofdioxide), die slechts gedeeltelijk door een gemeente te beïnvloeden zijn, is het zowel niet proportioneel (eenzijdige lokale lasten) als veelal ineffectief (landelijke maatregelen hebben meer effect) als deze verplichting niet ook bij de Minister ligt. Wij handhaven ons verzoek om een programmaplicht voor de Minister bij (dreigende) overschrijding v/e landelijke omgevingswaarde alsnog in de Invoeringswet vast te leggen.
Art. 4.1 (bestuursorgaan voor programma's bij (dreigende) overschrijding van omgevingswaarde)				In artikel 4.1 wordt verwezen naar artikel 3.11 van de wet, maar dit moet artikel 3.10 zijn.
Art. 4.12 (nationaal waterprogramma)				In de toekomst, met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, wordt het beheerplan voor de Rijkswateren, bijv. het Integraal Beheerplan Noordzee, niet meer een zelfstandig plan maar wordt dit onderdeel van het Nationale Waterprogramma. In dit artikel wordt het Noordzeebeleid niet meer expliciet genoemd. Wij zien graag dat een extra regel wordt opgenomen waarmee het integraal karakter van een beheerplan voor de Noordzee dat in het nationaal waterprogramma wordt opgenomen, ook in de toekomst wordt gewaarborgd.
Art. 4.25 (plandrempel)		7.3		Is het op basis van deze tekst voor een burger die geluidsoverlast ervaart mogelijk om naleving te vragen van een actieplan of om te vragen om het opstellen ervan of het opnemen van extra maatregelen in een actieplan? Is in die gevallen ook een beroep op de rechter mogelijk? Uit jurisprudentie (Janacek/Freistaat Bayern C-237/07) en richtlijn 2008/50/EG art. 24 volgt dat natuurlijke personen of rechtspersonen die rechtstreeks worden getroffen door een dreigende overschrijding van de grenswaarden of alarmdrempels moeten kunnen bewerkstelligen, in voorkomend geval door beroep in te stellen bij de bevoegde rechterlijke instanties, dat de bevoegde autoriteiten, wanneer zich een dergelijke dreiging voordoet, een actieplan opstellen
Afdeling 4.5 Programmatische aanpak stikstof				Gezien de gezondheidsdoelstelling en de adviezen van de Gezondheidsraad en WHO ten aanzien van luchtkwaliteit is het open stellen van de mogelijkheid om voor luchtkwaliteit, ook ten aanzien van stikstof, de programmatische aanpak in te zetten alleen acceptabel wanneer wordt voorkomen dat bestuursorganen hierdoor de gelegenheid krijgen om gedurende de programmaperiode meer vervuiling toe te staan, terwijl niet is geborgd dat door de voorgenoemde maatregelen in het programma ook werkelijk de grenswaarden worden bereikt. Vanwege de handhaafbaarheid dient de programmaperiode beperkt te zijn met een maximum van zes jaar, met een sluitend stelsel van tussentijdse monitoring en bijstelling. Zie ook de recente uitspraak van het HvJ EU: ECLI:EU:C:2016:583.
Hoofdstuk 5 Omgevingsplannen				Op grond van art. 2.1. lid 3 onder i Ow kunnen regels worden gesteld in verband met het tegengaan van klimaatverandering. Wij verzoeken u in hoofdstuk 5 van het Bkl instructieregels voor omgevingsplannen op te nemen die gemeenten verplichten in het omgevingsplan regels op te nemen met betrekking tot een duurzame energievoorziening en energie-infrastructuur. Wij gaan er overigens van uit dat gemeenten die bijvoorbeeld bepaalde wijken 'gasloos' willen maken daarvoor op grond van de Omgevingswet de bevoegdheid hebben. Mocht dat niet het geval zijn, dan vragen wij u dat mogelijk te maken.

Art. 5.1				Positief dat een uitzondering op de eerbiedigende werking is gemaakt voor bepalingen met betrekking tot veiligheid, gezondheid en milieu.
§ 5.1.4 Beschermen van de gezondheid en van het milieu				In deze paragraaf ontbreekt een grenswaarde voor endotoxine. De Gezondheidsraad heeft al in 2012 een grenswaarde voor omwonenden geadviseerd van 30 EU/m ³ rond veehouderijen, gemiddeld over 4 tot 8 uur.
Art. 5.8 (plaatsgebonden risico: tijdelijke)				Positief dat de termijn voor de tijdelijke afwijking in overeenstemming is gebracht met geldend recht.
Art. 5.22 (weging van het waterbelang), eerste lid				Wij zijn van mening dat het betrekken van de opvattingen van de waterbeheerder bij de duiding van de gevolgen van de regels in het omgevingsplan onvoldoende is. De gevolgen van klimaatverandering en de steeds groter wordende uitdaging om de KRW doelen te halen vragen om een sterkere positie van het waterbelang. Wij pleiten er daarom voor dat men rekening moet houden met de opvatting van het bestuursorgaan dat is belast met het beheer van die watersystemen. Dan moet ten minste gemotiveerd worden, waarom men er van afwijkt en zo is ook voor burgers en belanghebbende duidelijker welke keuzes in het omgevingsplan worden gemaakt .
Art. 5.35 (luchtkwaliteit wegtunnels, auto(snel)wegen)				Aangezien ook wijzigingen van wegtunnels en auto(snel)wegen tot aanzienlijke verslechtering van de luchtkwaliteit kunnen leiden vragen we om die toe te voegen in dit artikel.
Art. 5.36 (luchtkwaliteit in aandachtsgebieden)				Dit artikel lijkt te suggereren dat de luchtkwaliteit buiten aandachtsgebieden in orde is. Graag in de toelichting aangeven dat dit (nog) niet het geval is.
Art. 5.38 en 5.39 NIBM en cumulatie				In artikel 5.39 is een gebied aangewezen dat voor beoordeling van cumulatie wordt betrokken. Het criterium dat bedrijven aan dezelfde ontsluitingsweg liggen valt door een initiatiefnemer gemakkelijk te omzeilen door een alternatieve ontsluitingsweg aan te leggen. Het kan vervallen.
Art. 5.38 NIBM				Volgens gezondheidsonderzoek leidt een afname van PM10 met 1 microgram/m ³ tot een meetbaar gezondheidseffect. Daarom is het benoemen van een toename van 1,2 microgram/m ³ PM10 (3% van de omgevingswaarde) als niet in betekenende mate ongepast. Deze waarde zou dan ook voor PM10 beduidend lager moeten zijn.
Art. 5.40 uitzondering op niet in betekenende mate luchtkwaliteit)				Aan dit artikel moet een uitzondering worden toegevoegd. Deze uitzondering is zeer relevant, is destijds te laat onderkend en daarom toegevoegd aan een rekenvoorschrift. De luchtcirculatie bij een weg waarlangs gebouwen worden gerealiseerd, verandert. In een ongunstige situatie kan zelfs een klein gebouw al tot een belangrijke verslechtering van de luchtkwaliteit leiden. Volgens de rekenvoorschriften valt die situatie dan in een klasse die ongunstiger is. De gebouwen mogen dus niet leiden tot een situatie waarbij sprake is van een ongunstigere luchtcirculatieklasse (wegtype) in het rekenmodel. Deze aanpassing sluit mooi aan bij de tekst in paragraaf 15.6 van de algemene toelichting: het Besluit niet in betekenende mate en de Regeling niet in betekenende mate zijn in aangepaste vorm teruggekomen.
§ 5.1.4.2 Geluid en trillingen				Wij missen hier een grenswaarde voor laagfrequent geluid. Op dit moment zijn er alleen handreikingen van het RIVM, maar ontbreekt regelgeving. Lokale overheden kunnen daarom niet optreden terwijl er wetenschappelijke consensus is dat laagfrequent geluid hinder en slaapverstoring veroorzaakt. Wij willen dan ook dat er voor laagfrequent normen worden opgenomen, zodat overheden de gezondheid van hun inwoners kunnen beschermen.

Art. 5.42 (toepassingsbereik) vijfde lid onder a				Wij zijn het oneens met de bepaling dat de artikelen 5.43 tot en met 5.55a niet van toepassing zijn op geluidgevoelige gebouwen en geluidgevoelige locaties die voor niet meer dan tien jaar zijn toegelaten. Hierdoor wordt het mogelijk gemaakt dat mensen 9,5 jaar op een locatie wonen waar de geluidsnormen te hoog zijn met alle gezondheidsgevolgen van dien. Of drie generaties van kinderen in een schoolgebouw zitten met te hoge geluidsbelasting. Tien jaar is lang genoeg om tot gezondheidsschade te leiden. De generieke benadering dat tijdelijke gebouwen minder beschermd hoeven te worden is in dat opzicht niet houdbaar.
Art. 5.49 (binnenwaarden) tweede lid onder a				Gesteld wordt dat men hogere grenswaarden kan stellen dan de waarden uit bijlage XV, tabel A, waarbij men niet hoeft te voldoen aan de binnenwaarden uit bijlage XV, tabel B als hiervoor onevenredig ingrijpende maatregelen aan de gevel van bestaande geluidgevoelige gebouwen nodig zijn. Met andere woorden als het te duur wordt om de gezondheid van de mensen te beschermen dan mag gewoon de normen verhogen. In het licht van het doel van de wet van een gezonde en veilige leefomgeving zien wij dit artikel graag omgedraaid: het nemen van maatregelen om aan de binnenwaarde te voldoen is een (harde) voorwaarde om hogere grenswaarden vast te stellen.
Art. 5.55a (vaststelling van hogere waarden dan de grenswaarden) eerste lid				Als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen mag men voor onbepaalde tijd afwijken van de maximale grenswaarde. In het kader van het streven naar een gezonde en veilige fysieke leefomgeving, zijn wij van mening dat deze mogelijkheid in tenminste in tijd moet worden begrensd. Bijkomend voordeel is dat dan innovatie wordt gestimuleerd en voor het betreffende aspect ook actief wordt ingezet op een verbetering van een ongezonde situatie.
Art. 5.56 (toepassingsbereik regels geurbelasting)				Verblifsrecreatie valt niet standaard onder geurgevoelige gebouwen of locaties. Op grond van het vijfde lid kunnen in een omgevingsplan ook andere gebouwen en locaties worden aangewezen. In het oude recht, de Wet geurhinder en veehouderij, is een geurgevoelig object gedefinieerd als: 'gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt'. Gebouwen voor verblifsrecreatie gelden hier wel als geurgevoelig. Tenten en caravans echter niet. Het ontwerp BKL biedt enerzijds de mogelijkheid om ook campings met tenten en caravans als geurgevoelige locatie aan te wijzen, maar de verblifsrecreatiegebouwen vallen dus niet standaard onder geurgevoelig object. In dat opzicht is het beschermingsregiem zwakker dan in de huidige wetgeving. In lijn met het uitgangspunt van handhaving v/e gelijk beschermingsniveau pleiten wij ervoor verblifsrecreatie als geurgevoelig object te handhaven.
§ 5.1.4.5 Geur				Belangrijk is dat bedrijven in de stoppersregeling (die zonder ammoniakemissie-maatregelen aan stallen mogen doorgaan tot 2020) ook echt stoppen in 2020. Als het bedrijf dan toch doorstart of wordt overgenomen door een ander bedrijf moet direct aan de nieuwe geurregels voldaan worden. Om dit te borgen moet daartoe een aanvullende instructieregel in dit besluit worden opgenomen.
Art. 5.56 e.v. (geurbelasting)				De bescherming tegen geuroverlast wordt teveel losgelaten. Zorg dat gebouwen die tegen geuroverlast werden beschermd onder de Wet geurhinder en veehouderij op dezelfde manier beschermd blijven in het Bkl. Dat geldt bijvoorbeeld voor een kantoor en een penitentiaire jeugdinstelling, waarvoor de bescherming nu is vervallen. Tijdelijke gebouwen verdienen dezelfde bescherming, zeker nu tien jaar ook als 'tijdelijk' wordt aangemerkt. Tien jaar is lang genoeg om tot gezondheidsschade te lijden. De generieke benadering dat tijdelijke gebouwen minder beschermd hoeven te worden is in dat opzicht niet houdbaar.

Art. 5.59 (geurbelasting door bedrijfsmatige activiteiten)				Dit artikel laat het aan het bevoegde bestuursorgaan om een al of niet cumulatieve beoordeling voor geur te maken. Hier zijn wij het niet mee eens. Er moet altijd een beoordeling op cumulatieve geurhinder(normen) plaats vinden.
Art. 5.62 (geurbelasting bij uitbreiden of wijzigen zuiveringstechnische werken met hogere geurbelasting)				Op basis van dit artikel mag men bij een uitbreiding of wijziging van een zuiveringstechnisch werk uitgaan van een hogere geurbelasting dan de gestelde grenswaarde, als die hogere geurbelasting door een eerder afgegeven vergunning was toegestaan. Hier is wederom een kans gemist om in te zetten op een verbetering van een ongezonde situatie. Wij pleiten er dan ook voor dat bij uitbreiding of wijziging voldaan moet worden aan de gestelde grenswaarden en niet een hogere waarde uit een (ver)oude(rde) vergunning.
Art. 5.63 (geurbelasting door dierenverblijven voor landbouwhuisdieren) eerste lid				Voorgrondbelasting (in hele land) binnen bebouwde kom max 2 OU, buiten bebouwde kom max. 5 OU. Achtergrondbelasting in hele land 5 OU binnen bebouwde kom en 10 OU daarbuiten. In hele land verplicht toetsen op achtergrondbelasting, al of niet cumulatief toetsen niet aan gemeenten overlaten. Deze waarden zijn gebaseerd op wetenschappelijke onderzoeken van IRAS en GGDen. Geur is namelijk niet alleen hinderlijk maar kan ook stress gerelateerde gezondheidseffecten oproepen: hoofdpijn, duizeligheid, misselijkheid, vermoeidheid.
Art. 5.63 (geurbelasting door dierenverblijven voor landbouwhuisdieren)				Indien er sprake is van een overbelaste situatie, dan dient deze te worden opgeheven en dient niet de overschrijding van de standaardnorm tot nieuwe norm te worden verheven. De zorgplicht brengt met zich mee dat bij een actualisatie van een vergunning c.q. melding of een nieuwe (revisie)vergunningaanvraag c.q. melding de BBT-eis wordt gesteld op het gebied van geur.
Art. 5.64 (oprichten, uitbreiden of wijzigen dierenverblijven veehouderij met hogere geurbelasting)				Opmerkelijk is dat nieuwe ontwikkelingen niet hoeven te voldoen aan de normen, maar blijven vallen onder het plafond van de bestaande rechten. De Omgevingswet is op dat punt geenszins ambitieus en geeft gemeenten weinig ruimte om een ambitieus omgevingsplan te maken. Hier is wederom een kans gemist om in te zetten op een verbetering van een gezonde situatie. Wij zijn het hier niet mee eens en pleiten er dan ook voor dat bij uitbreiding of wijziging voldaan moet worden aan de gestelde grenswaarden en niet een hogere waarde uit een (ver)oude(rde) vergunning. Overbelaste situaties zouden daarbij binnen 5 jaar met een programmatische aanpak moeten worden opgelost.
Art. 5.65 (afstandsnormen voor specifieke categorieën geurgevoelige gebouwen)				Dit artikel biedt een aantal uitzondering van de geurnormen, die gelden voor VAB-woningen, woningen bij een gesloopt bedrijf en woningen afgescheiden van de veehouderij. Volgens jurisprudentie moet ook aan deze nieuwe plattelandswoningen bescherming worden geboden tegen geurhinder, al geldt dit in mindere mate dan de eerst gevestigde burgerwoningen. De regels zijn in strijd met het uitgangspunt van een gelijkwaardig beschermingsniveau.
Art. 5.66 (afstandsnormen dierenverblijven)	Bijlage bij Amvb, bijlagenummer XVI			Grotere afstanden voor bedrijven met OU norm: 250 meter overeenkomstig een advies van GGD Nederland. Bij bedrijven zonder OU norm grotere afstanden dan nu voor grotere bedrijven. Gemeenten geen ruimte geven voor kleinere afstanden
Art. 5.67 (minimum-afstandsnormen dierenverblijf en geurgevoelig gebouw of geurgevoelige locatie)				Wij kunnen ons niet vinden in de mogelijkheid voor gemeenten om de minimumafstanden te verkleinen.

Art. 5.70 (vaststelling van hogere waarden dan de maximale waarden en kleinere afstanden voor geurbelasting door zuiveringstechnische werken en veehouderijen)				De regering gaat hier onzorgvuldig om met het gezondheidsbelang. Wij vinden het niet acceptabel dat hogere waarden dan de maximale waarden kunnen worden vastgesteld "als zwaarwegende economische belangen of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen dit rechtvaardigen". De normen zijn juist al gebaseerd op zwaarwegende maatschappelijke belangen en de kosten van gezondheidsschade zijn ook een economisch belang. Wij betwijfelen of lokale bestuurders van overheden met een sterke verwevenheid in de (agrarische) gemeenschap wel voldoende in staat zijn om de belangen van burgers voldoende mee te wegen, mede met het oog op de sociale cohesie in de lokale samenleving. De regering wijdt hierbij geen regel aan de vraag hoe zich dit verhoudt met het gezondheidsbelang. Er ontbreekt in dit artikel ook een limiet aan de te stellen hogere waarden. Het artikel is niet acceptabel en moet worden geschrapt.
§ 5.1.5 Beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed				Wij pleiten voor opname van de volgende instructieregel om te voorkomen dat landschappen van nationaal belang aangetast worden: "landschapswaarden, -structuren en - patronen die van nationaal belang zijn, niet aangetast mogen worden"
§ 5.1.5.1 Kust				Wij verzoeken u hierin een bepaling op te nemen met betrekking tot het behoud van het aaneengesloten karakter van de kust en de karakteristieke open duinen.
§ 5.1.5.2 Waddenzee en waddengebied				Ervan uitgaande dat deze internationale natuurgebieden voldoende beschermd moeten worden, verwachten wij dat deze gebieden worden gevrijwaard van alle functies en activiteiten die negatieve effecten (kunnen) hebben op dit gebied.
§ 5.1.5.4 Cultureel erfgoed				Cultureel- en werelderfgoed verdienen een optimale bescherming tegen functies of activiteiten die er niet passen of schade aan kunnen berokkenen. Rekening houden met is dan te zwak. Het omgevingsplan zal de status van gebieden en objecten in acht moeten nemen.
Art. 5.72 (behoud cultureel erfgoed)				1. De positie van 'landschap' is opgenomen in het Bkl en wij ondersteunen de aandacht voor inventarisaties en beoordeling van cultuurlandschappen voor omgevingsvisie en omgevingsplan alsmede de verwijzing naar het Europees landschapsverdrag. Die aandacht is er echter uitsluitend in de nota van toelichting. De meest relevante delen van het Bkl, paragraaf 5.1.5. en in het bijzonder artikel 5.72, bevatten geen enkele referentie naar bovengenoemde activiteiten, noch naar paragraaf 8.1.9. Evenmin is hier, voor zover ons nu bekend, invulling aan gegeven in Afdeling 5.2 Instructieregels over de uitoefening van gemeentelijke taken voor de fysieke leefomgeving. Daarom pleiten wij voor het opnemen van de volgende instructieregel in dit artikel: 'het inventariseren en beoordelen van cultuurlandschappen en het opnemen daarvan in de omgevingsvisie en omgevingsplan door gemeenten'
Afdeling 5.2 Instructieregels over de uitoefening van gemeentelijke taken voor de fysieke				Zie de opmerking bij artikel 5.72. Om de positie van 'landschap in de regels te ondersteunen pleiten wij voor de volgende instructieregel: 'het inventariseren en beoordelen van cultuurlandschappen en het opnemen daarvan in de omgevingsvisie en omgevingsplan door gemeenten.'
Afdeling 7.3 Instructieregels met het oog op natuurbescherming				Wij zien graag twee extra instructieregels voor de provinciale omgevingsverordening opgenomen om daadwerkelijk invulling te geven aan de actieve soortbescherming. Wij pleiten voor een instructieregel als invulling van de actieve herstelopgave voor bedreigde soorten en leefgebieden voor provincies en regels (voor omgevingsverordeningen) om regels te stellen dat bij omgevingsplannen en -wijzigingen/omgevingsvergunningen een inventarisatie van de VHR-/rodelijst soorten plaatsvindt. Daarmee kunnen passende beschermingsmaatregelen en functietoedeling plaatsvinden.

Hoofdstuk 7				We verzoeken u om in dit hoofdstuk instructieregels op te nemen ten behoeve van het behoud van het aaneengesloten karakter van de kust en de karakteristieke open duinen
Art. 7.4 (toepassingsbereik)				Dit artikel is onduidelijk geformuleerd en de reden van uitzondering wordt in de Toelichting niet toegelicht. Het gaat hier om N2000-gebieden met bijzondere belangen anders dan natuurbelangen?
Art. 7.4 (toepassingsbereik)				De Waddenzee en grote wateren vallen ook onder NNN, maar vallen onder de verantwoordelijkheid van het Rijk. Wij pleiten ervoor dat de aanwijzing van de grote wateren - waaronder de Noordzee - als Natuurnetwerk Nederland, voor de duidelijkheid wel expliciet opgenomen wordt in een aparte paragraaf van deze AMvB.
Art. 7.4 (toepassingsbereik)				De Noordzee-Natura 2000-gebieden, Noordzeekustzone Voordelta en Vlake van de Raan worden landwaarts begrensd door de zeewaartse grens van duingebieden. Dat wil zeggen de duinvoet van het buitenduin, waarmee het strand binnen de grenzen van deze Noordzee-Natura 2000-gebieden valt. De enige uitzondering hier op is het stuk tussen Bergen en Texel, waar de begrenzing op de laagwaterlijn ligt. Omdat de Natura 2000-gebieden in elk geval onderdeel zijn van het NNN, moet het NNN ook aansluiten bij de voor de meeste Noordzee-Natura 2000-gebieden geldende landwaartse grens. Daarom pleiten wij ervoor dat wordt opgenomen dat ook de Noordzeestranden deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland. Zo wordt ook recht gedaan aan het <u>maatschappelijke belang van deze gebieden</u> .
Art. 7.5 (aanwijzing en begrenzing natuurnetwerk Nederland)				Toevoegen van een extra lid om ervoor te zorgen dat gebieden van provinciaal belang een vergelijkbare status als het NNN krijgen en het beschermingsregime overeenkomt: "Gedeputeerde staten kunnen gebieden gelegen buiten het natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden»"
Artikel 7.6 (wezenlijke kenmerken en waarden) derde lid				Naast de vereiste bodem- en waterkwaliteit voor de potentiële natuurwaarden moet ook de kritische depositiewaarde worden opgenomen, of moet hiernaar verwezen worden, als specifiek meetbare waarde die binnen een termijn moet worden bereikt.
Art. 7.7 (beschermingsregime) eerste lid				In lid 1 staat: " <i>...regels gesteld over omgevingsplannen, over regels als bedoeld in artikel 5.19, eerste lid, van de wet, en projectbesluiten als bedoeld in artikel 2.23, eerste lid, onder a, onder 3°, van de wet, ,</i> " moet dit niet art. 5.19 tweede lid zijn?
Art. 7.7 (beschermingsregime) eerste lid, onder c				Toevoegen van het woord 'vooraf' tussen 'effecten' en 'worden'. De natuurcompensatie achteraf leidt tot veel problemen en wordt vaak slecht of niet uitgevoerd. Om dit te voorkomen en er voor te zorgen dat de wezenlijke kenmerken en waarden daadwerkelijk worden beschermd is het van belang dat de compensatie voorafgaand aan de activiteit moet worden gerealiseerd.
Art. 7.7 (beschermingsregime) tweede lid				Lid 2 lijkt te suggereren dat compensatie ook zonder het toevoegen van een nieuw natuurgebied kan. Financiële compensatie is uitgesloten, dus suggestie voor tekst is: "De natuur compensatieonder c bestaat uit het toevoegen van"
Art. 7.7 (beschermingsregime) tweede lid				De formulering "die zijn omheind" staat een beetje raar. Wordt hier bedoeld alle omheinde militaire terreinen? Of zijn er ook nog niet omheinde militaire terreinen of niet-militaire terreinen met een omheind militair object?

Art. 7.8 (wijziging begrenzing natuurnetwerk Nederland)				<p>Hoewel de toelichting een andere uitleg geeft lijkt art. 7.8 een zelfstandige betekenis te kennen, d.w.z. zonder samenhang met art. 7.7? De redactie van het wetsvoorstel is duidelijk anders dan art. 2.10.5 van het Barro en lijkt een wijziging van de begrenzing van het NNN mogelijk te maken zonder dat sprake is van een groot openbaar belang of zonder dat sprake is van verbetering van de samenhang of betere planologische inpassing of zonder dat sprake is van een kleinschalig ontwikkeling, waarbij niet alleen de aantasting van waarden, kenmerken beperkt is, maar ook versterking van waarden en kenmerken of vergroting van de oppervlakte NNN plaatsvindt. In het artikel wordt geen verband gelegd met ecologische motieven of kleinschalige activiteiten. Het lijkt het een vrijbrief voor aantasting van het NNN. Het artikel geldt dus voor de gehele NNN. Wij willen aandacht voor het feit dat verschillende natuurtypen moeilijk vervangbaar zijn, mede gelet op de waarden en kenmerken ervan en gelet op de randvoorwaarden op het gebied van geomorfologie, hydrologie, luchtkwaliteit e.d. Het is niet eenvoudig om de aantasting van bepaalde natuurtypen te compenseren, omdat bepaalde natuurtypen moeilijk realiseerbaar zijn en verschillende waarden en kenmerken niet of moeilijk vervangbaar zijn. Verzoek om vast te houden aan de regels in het Barro.</p>
Afdeling 7.4 Instructieregels over de uitoefening van provinciale taken voor de fysieke leefomgeving				<p>Landschap is een onderwerp dat nadrukkelijk bij de provincies is neergelegd. In de toelichting van het Bkl wordt landschap genoemd als onderwerp dat provincies uit eigen beweging regelen. Daarmee is het niet mogelijk dat hier in het Bkl wordt vastgelegd hoe dat wordt gedaan. Wel dient te worden opgenomen dat landschap wordt geregeld. De verantwoordelijkheid voor de doorwerking van dit onderwerp ligt dus bij de provincies, maar de formulering is nu heel vrijblijvend en er is geen garantie dat alle provincies deze verantwoordelijkheid ook oppakken. Om dat te ondervangen moet in hoofdstuk 7, afdeling 7.4 met een extra artikel worden aangegeven dat provincies het landschap evenwichtig meewegen in het ruimtelijk beleid. Een goede invulling daarvan is: 'In een omgevingsverordening leggen provincies vast welke landschapstypen worden onderscheiden en welke karakteristieke kenmerken daarin worden onderkend. Doorwerking van de hierbij onderscheiden landschapskwaliteiten vindt plaats in de gemeentelijke omgevingsvisies en –plannen. De wijze waarop landschap daarin wordt opgenomen leggen provincies vast in instructieregels'. Op die manier borgen provincies dat bij de toedeling van functies aan locaties rekening gehouden wordt met de waarden van het landschap.</p>
Afdeling 8.1 t/m 8.9 (omgevingsvergunning)				<p>Waarom bevatten, in het kader van duidelijkheid en overzichtelijkheid, niet alle afdelingen in deze paragraaf (zoals bouw, mijnbouw, natuur en water) beoordelingsregels over de aanvraag en een regeling over voorschriften?</p>
Afdeling 8.5 Omgevingsvergunning milieubelastende activiteit				<p>Er is veel beoordelingsvrijheid voor de vergunningverlener. Wij twijfelen of de lokale overheden wel voldoende toegerust zijn om hun taken goed te kunnen vervullen en een juiste beoordeling te kunnen doen van de genoemde aspecten van de vergunningaanvraag. Ook vragen wij ons af of de omgevingsdiensten wel voldoende geëquipeerd zijn als vergunningverlener en handhaver? In plaats van weigeringsgronden op te nemen, is de systematiek te sterk gericht op verlening van de vergunning gezien de formulering van art. 8.7.</p>
Art. 8.3 (toepassingsbereik en oogmerk)				<p>In het Bkl hebben bepalingen over mijnbouw vooralsnog alleen betrekking op mijnbouw in of boven de bodem van oppervlaktewater. Waarom ontbreken hier bepalingen over opsporing en winning van mijnbouw op land?</p>
Art. 8.4 (Beoordelingsregels mijnbouwactiviteit)				<p>Er is geen definitie van het begrip 'verkenningsonderzoek' opgenomen, en ook geen verwijzing naar de definitie in de Mijnbouwwet.</p>
Art. 8.5 (toepassingsbereik en oogmerk)				<p>Als gemeente onvoldoende bescherming biedt in omgevingsplan, b.v. voor geluid, en er ontstaat een probleem met een bedrijf dat onder de regels valt, hoe kan een burger dan vragen om bescherming?</p>

Art. 8.7				Wij gaan er van uit dat maatregelen met betrekking tot het verkeer van en naar een vergunningplichtige milieubelastende activiteit vallen onder lid 1 onder c van dit artikel. We vragen u dit in het artikel of in de toelichting op dit artikel expliciet te maken.
Art. 8.8 (beoordelingsregels milieubelastende activiteit algemeen) eerste lid				Bij de beoordeling van een milieubelastende activiteit moeten de relevante regels uit het omgevingsplan worden betrokken. Dit is een veel te lichte vorm van doorwerking. Het belang dat aan het omgevingsplan wordt toegeschreven als integraal en actueel plan, waarbij mogelijk ook nog regels over gebruiksruimte zijn vastgelegd, moet <i>slechts</i> betrokken worden bij de beoordeling van een milieubelastende activiteit. Hier kunnen wij ons niet in vinden. Wij vinden dat er ten minste rekening moet worden gehouden met het omgevingsplan, zodat men duidelijk moet motiveren waarom er eventueel van wordt afgeweken. De algemene motiveringsplicht op grond van de algemene beginselen van bestuur is daarvoor onvoldoende.
Artikel 8.14 (beoordelingsregels milieubelastende activiteit veehouderijen geur)				Moet in het eerste lid onder a., b. en c. niet het woord " minder" staan in plaats van "meer"? Het gaat hier toch om een minimale afstand?
Artikel 8.16 (beoordelingsregels milieubelastende activiteit ammoniak en veehouderij)				Artikel 8.16 impliceert dat de provincie in de omgevingsverordening de voor verzuring gevoelige gebieden moet aanwijzen. Geldt hiervoor nog overgangsrecht of wordt geregeld dat de aangewezen gebieden in de Wav of provinciale verordening worden geacht te gelden als voor verzuring gevoelige gebieden waarop art. 8.16 van toepassing is? Wij pleiten ervoor om de aanwijzing van de Wav-gebieden te regelen in Hoofdstuk 7 <u>Omgevingsverordeningen</u> .
Art. 8.17 (beoordelingsregels milieubelastende activiteit geologische opslag kooldioxide)				Wij pleiten ervoor om in dit artikel op te nemen dat er eerst wordt gezocht naar milieuvriendelijker alternatieven, waarna pas in laatste instantie CCS wordt onderzocht. Voor een aantal activiteiten zijn immers op korte termijn genoeg schone alternatieven voorhanden en is CCS geen logische oplossing.
Art. 8.58 (broeikasgasemissies of energiegebruik)				Aan omgevingsvergunningen die geen betrekking hebben op activiteiten en bedrijven die vallen onder art. 16.5 Wm mogen geen emissiegrenswaarden voor de directe emissie van broeikassen worden voorgeschreven. Deze uitzondering voor bedrijven die onder het ETS systeem vallen dient naar onze mening te vervallen.
Artikel 8.82 (geen intrekking als kan worden volstaan met				Niet akkoord. Door deze formulering kan intrekking van de vergunning niet meer snel en efficiënt als sanctie worden gebruikt. Dit artikel kan zelfs gebruikt worden om intrekking te voorkomen of uit te stellen.
Hoofdstuk 10 monitoring en informatie				Voor verschillende onderwerpen is niet geregeld hoe de staat/ontwikkeling wordt gemonitord. Daarmee is niet inzichtelijk hoe het stelsel voor deze onderwerpen doorwerkt. Dat geldt in het bijzonder voor landschap dat in hoofdstuk 10 niet wordt genoemd. In het Europese Landschapsverdrag is in artikel 6 ('specifieke maatregelen') naast inventarisatie ook opgenomen dat veranderingen worden gevolgd. Wij vinden dat voor een goede naleving van dit verdrag 'landschap' moet worden opgenomen in hoofdstuk 10 monitoring en informatie
Art. 10.1 (register externe veiligheid), derde lid onder f.				De Minister van Economische Zaken wordt als verantwoordelijke aangewezen voor het register externe veiligheid voorzover het mijnbouwwerken betreft. Aangezien de Minister van I&M voor alle overige externe veiligheidsregistraties verantwoordelijk is, ligt het qua uniformiteit en harmonisatie meer voor de hand dat deze Minister wordt aangewezen. Zo wordt in artikel 10.8 betreffende broeikasgasemissies ook geen andere Minister aangewezen, terwijl ook mijnbouwwinning leidt tot emissie.

Art. 10.4 (monitoringsmethode en bestuursorgaan luchtkwaliteit)				Naast monitoring van de omgevingswaarden is ook monitoring van de blootstelling aan die omgevingswaarden relevant om de situatie te kunnen beoordelen.
Art. 10.5 (monitoring overige parameters luchtkwaliteit)				Het beperken (kort gezegd) van de toetsing van luchtkwaliteit tot de aandachtsgebieden, en de mogelijkheid om uitvoering te geven aan de programmaplicht ook bij dreigende overschrijding, wordt in de Toelichting (mede) gerechtvaardigd (zie pag. 233) door er op te wijzen dat de monitoring naast een terugblik ook prognoses omvat. Dat monitoring ook prognoses moet omvatten is echter in het besluit niet geregeld. Dat zou kunnen door in artikel 10.5, tweede lid het woord "of" voor objectieve ramingen te vervangen door "en"; hierdoor wordt tevens vastgelegd dat de monitoring niet uitsluitend op berekeningen gebaseerd mag zijn. In de Toelichting zou dan moeten worden aangegeven dat het begrip "ramingen" ook prognoses omvat.
Art. 10.5 (monitoring overige parameters luchtkwaliteit)				Waarom worden stikstof en ammoniak hier niet genoemd (en dus niet gemonitord)?
§ 10.2.5 Bodem				Wordt de bodemkwaliteit gemonitord? Hoe wordt anders bodemverontreiniging voorkomen?
	I (Begrippen)			Er wordt veel verwezen naar andere besluiten, wetten of richtlijnen voor definities. Voor de leesbaarheid zou het fijn zijn als de definitie toch ondanks de verwijzing uitgeschreven wordt in deze definitielijst. Het lijkt ons dat de definities ook niet zo vaak zullen veranderen.
	XV (Geluid- en trillingwaarden)			De standaardwaarden onder A. voor het langtijdgemiddelde beoordelingsniveau als gevolg van bedrijfsmatige activiteiten op de gevel van geluidgevoelige gebouwen en op de geluidgevoelige locaties, zijn opgetrokken naar 50 dB(A) voor de dag, 45 dB(A) voor de avond en 40 dB(A) voor de nacht. Dit is voor de landelijke omgeving en rustige woonwijk een aanzienlijke verhoging van de normen ten opzichte van de huidige Handreiking Industrielawaai en Vergunningverlening. Voor deze verhoging ontbreekt een wetenschappelijke grondslag. Ook is deze verhoging strijdig met het uitgangspunt van gelijkwaardige bescherming bij deze steselherziening. Ten slotte is deze verhoging strijdig met het advies van de Gezondheidsraad, die in het rapport "Meewegen gezondheid in omgevingsbeleid" eerder pleit voor een verlaging dan voor een verhoging. Daarom verzoeken wij deze verhoging terug te draaien.
	XVI (Geurbelasting en afstanden geur) onder B.			De huidige geurnormen en de bandbreedte staan (veel) meer geurhinder toe dan dat bij geurnormen voor industriële bedrijfstakken geaccepteerd is (Gezondheidsraad, 2012). Het zou een verbetering zijn als de geurnormen en de bandbreedte beter aansluiten bij de relatie tussen geurhinder en geurbelasting en als een maximaal aanvaardbaar percentage hinder de norm bepaalt. Wij pleiten voor een drastische verlaging van de standaardwaarden naar max 2 odeur binnen de bebouwde kom en max 5 odeur buiten de bebouwde kom en om geen onderscheid meer te maken tussen concentratiegebied en niet-concentratiegebied. Daarbij dient voorkomen te worden dat na aanpassing van de V-stacks berekeningen onder de grens van 2 en 5 odeur toch ernstige geurhinder kan ontstaan. Geurnormen zouden voor alle diersoorten moeten gelden, waaronder dus ook voor nertsen en melkveehouderijen vanaf 200 koeien. Voor minder grote bedrijven dient een minimale afstand tot burgerwoningen te worden gehanteerd van 100 meter. De handreiking BBT die in het kader van de evaluatie Wet geurhinder en veehouderij wordt opgesteld, dient wettelijk verankerd te worden en voorgeschreven te worden voor nieuwe en bestaande stallen.

	XVI (Geurbelasting en afstanden geur) onder C., D. en E.			Naast een geurbelasting vanuit stallen, vinden er op bedrijven handelingen plaats met diffuse emissies, zoals van mestopslag en –overslag. Bij melkvee zou er bijvoorbeeld ook rekening gehouden moeten worden met geur afkomstig van kuilvoer-opslag en -bewerking en mestverwerking. Dit pleit ervoor om naast emissieberekeningen vanaf een emissiepunt ook afstandsberekeningen te hanteren tot de grens van de inrichting, waarbij voor varkens, kippen en pelsdieren een minimale afstand van 200 meter in acht genomen dient te worden. Voor mestverwerkingsinstallaties en de opslag en overslag van mest bij deze installaties ontbreken nog emissiefactoren en emissieberekeningen op het gebied van geur. Genoemde afstanden in bijlage XVI zijn onvoldoende om geurhinder te voorkomen. Ernstige geurhinder wordt gerapporteerd op afstanden van meer dan 350 meter van bedrijven met een mestverwerkingsinstallatie. Nader onderzoek is nodig om tot <u>gezondheidskundige advieswaarden te komen</u> .
		Samenvatting		Op blz. 12 staat als tweede punt: "Dit besluit bevat heldere basisbeschermingsniveaus voor geluid, trillingen, geur van bedrijfsmatige activiteiten en voor externe veiligheid. Waar voorheen de geluidnormen voor immissie industrielawaai een buitenwettelijke basis hadden via de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening zijn deze nu op AMvB-niveau verankerd." Hierbij willen we opmerken dat de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening volop werd en wordt toegepast door lokale overheden. De voorgestelde wettelijke regeling houdt een verslechtering in, in plaats van een verbetering (zie hierboven voor de opmerking over Bijlage XV). Wanneer na invoering van het BKL de Handreiking wordt ingetrokken, zijn burgers bovendien niet langer beschermd tegen tonaal geluid, impulsachtig geluid en laagfrequent geluid.
		2.3.8 Hoofdkeuzes met het oog op het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte		Zie onder het kopje 'Voormalige bedrijfswoningen'. Wij zijn het niet eens met vorm van normuitholling. Dit gaat ten koste van de gezondheid van de (nieuwe) bewoners en geeft hierdoor geen enkele stimulans voor initiatiefnemers om te innoveren en te zorgen dat men binnen de milieugrenzen opereert. Met het nieuwe advies van de Gezondheidsraad en het feit dat onder de normen dus ook al (veel) gezondheidsschade optreedt geeft weer een nieuwe afwijkmogelijkheid van de normen het verkeerde signaal.
		2.3.8 Hoofdkeuzes met het oog op het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte		Klopt het dat de verbreding van de regeling 'plattelandswoning' alleen geldt voor voormalige bedrijfswoningen die nog niet bewoond worden door derden? Immers als dit ook bij reeds door derden bewoonde voormalige bedrijfswoningen achteraf wordt gedaan, omdat men de bedrijfsmatige activiteit wil uitbreiden, schaadt het de rechtsbescherming van de bewoners.
		3.2.3 Veiligheid		Hoewel het belang van een veilige leefomgeving dient te worden meegenomen bij het formuleren van de omgevingsvisie, ligt het niet vast dat de veiligheidsregio hierbij betrokken moet worden. Dat zien wij graag alsnog geborgd
		3.3 Sturen op de verdeling van gebruiksruimte onder de Omgevingswet		De vraag is in hoeverre het toekennen van gebruiksruimte aan locaties rechtszekerheid biedt voor omwonende of voor de toekomstige ontwikkelingsmogelijkheden voor initiatiefnemers. Immers een omgevingsplan mag altijd gewijzigd worden of er kan van worden afgeweken met een omgevingsplanactiviteit. Gezien ook van alle normen mag worden afgeweken zolang dat gemotiveerd wordt is het ons onduidelijk hoe 'zeker' toekenningen in omgevingsplannen zijn.
		3.3 Sturen op de verdeling van gebruiksruimte onder de Omgevingswet		In het kader op blz. 69 van de NvT wordt een voorbeeld gegeven over het toekennen van gebruiksruimte aan kavels. Maar dit vraagt wel veel van gemeenten vooral als ze dit voor geluid, fijnstof, geur ect moeten doen. Komt hier een handleiding voor om ze te helpen wat er allemaal in omgevingsplannen kan en welke aspecten in ieder geval moeten worden meegenomen in de integrale afweging?

		3.3 Sturen op de verdeling van gebruiksruimte onder de Omgevingswet		Wij zijn blij met de streefwaarden en bovengrens voor geluid, trillingen en geur, maar de daadwerkelijke grenzen zijn in een aantal gevallen wel verhoogd, waar wij het niet mee eens zijn. Ook de mogelijkheid om van de bovengrens af te wijken is voor ons nog te weinig ingekaderd, hier zou tenminste een maximale termijn van drie jaar aan gekoppeld moeten worden om ervoor te zorgen dat betrokkenen zich inzetten de leefomgeving daadwerkelijk veilig en gezond te maken.
		3.3 Sturen op de verdeling van gebruiksruimte onder de Omgevingswet		Zoals onder het kopje ' <i>Gemeentegrens overstijgende situaties en situaties met meerdere bevoegde bestuursorganen</i> ' staat werkt vertrouwen niet per definitie en moet het in sommige gevallen eerst verdiend worden. Onduidelijk is hoe provincies hun gebiedsgerichte coördinatie actief kunnen vervullen. Als gemeenten er niet uitkomen hoe weet de provincie dat dan of moeten gemeenten bij hun aankloppen? En kan gemeente X een rechter vragen naar een plan van gemeente Y te kijken?
		5.2.1 Omgevingswaarden kwaliteit van de buitenlucht		Fijn dat de mogelijkheid is gebleven voor decentrale bestuursorganen om strengere omgevingswaarden voor bijvoorbeeld buitenlucht vast te stellen.
		5.4 Effecten		Het is nog de vraag of de inzichtelijkheid daadwerkelijk verbetert. De nationale omgevingswaarden staan inderdaad in één document, maar men kan op lokaal niveau ook (afwijkende) normen vaststellen. Dat betekent dat burgers en initiatiefnemers straks de AMvBs naast de omgevingsverordening en het omgevingsplan moeten leggen. Of dat de inzichtelijkheid verbetert zal in grote mate afhangen van het digitale stelsel en de gebruiksvriendelijkheid hiervan.
		7 Programma's		Wat de tekst onder het kopje 'Programma bij (dreigende) overschrijding' voor de werking in de praktijk betekent is niet duidelijk. Is het de bedoeling dat gemeenten provinciale of nationale waarden monitoren? Als dat niet zo is, hoe krijgen ze dan van provincies de opdracht een programma op te stellen, via een instructieregel? Staat daar bezwaar tegen open? Is het dan aan gemeenten om aan te kloppen voor overleg over geld en maatregelen? Welke ondersteuning krijgen gemeenten hierbij?
		7.1 Kwaliteit van de buitenlucht: verplicht programma bij dreigende overschrijding van een omgevingswaarde		Positief dat in de aandachtsgebieden luchtkwaliteit niet als gemeentelijk probleem wordt gezien en er bestuurlijke afspraken over komen. Maar hebben burgers ook de mogelijkheid om hierbij te participeren? Immers als burgers pas aan het woord komen bij de opname van de bestuurlijke regels in het omgevingsplan zal het bestuursorgaan sneller geneigd te zijn te verwijzen naar de bestuurlijke afspraken en dus geen wijzigingen of aanpassingen meer doorvoeren.
		7.1 Kwaliteit van de buitenlucht: verplicht programma bij dreigende overschrijding van een omgevingswaarde		Moet/wordt gezondheid en het belang van toekomstige generaties ook betrokken bij de afwegingen ten aanzien van omgevingswaarden met een inspanningsverplichting? Hoe worden dan de belangen van gezondheid en duurzaamheid meegenomen?

		7.1 Kwaliteit van de buitenlucht: verplicht programma bij dreigende overschrijding van een omgevingswaarde		Voor de uitleg van de inspanningsverplichtingen wordt aangegeven dat de richtlijnen alleen vereisen dat er geen maatregelen met onevenredige kosten hoeven worden genomen en dat de maatregelen kosteneffectief zijn. Gezien de richtlijnen nadere uitleg noch criteria geven, komt het volgens de regering vooral aan op een goede uitleg en motivering van de gemaakte afweging. Rechtbank Gelderland heeft conform de civielrechtelijke jurisprudentie, invulling gegeven aan de inspanningsverplichting. Uit het civiele recht "blijkt dat een inspanningsverplichting een serieus te nemen verplichting is. Uit de jurisprudentie is af leiden dat een dergelijke verplichting voor overheidslichamen(gemeente ed.) /organen (bijvoorbeeld B&W of raad) met zich brengt dat: — deze alle redelijkerwijs ten dienste bestaande bestuurlijke middelen aanwendt om de beoogde inspanning gestalte te geven; — deze gehouden is tot een zorgvuldige voorbereiding van besluiten; — deze formele fouten en gebreken voorkomt; — procedures doorzet tot het punt waar dit redelijkerwijs gevegd kan worden; — een orgaan beleid mag wijzigen, doch het overheidslichaam dan wel aansprakelijk is voor de schade." : Wij zien graag deze verwijzing meegenomen, om te voorkomen dat men te makkelijk van deze bepaling gebruik maakt. In het kader van inzichtelijkheid zien wij graag dat deze 5 regels worden opgenomen in de Nota van Toelichting of in ministeriele regels, zodat voor overheden duidelijk is wat de inspanningsverplichting voor hen betekent.
		7.1 Kwaliteit van de buitenlucht: verplicht programma bij dreigende overschrijding van een omgevingswaarde.		De programmatische aanpak van luchtkwaliteit wordt niet meer toegepast. Dat lijkt ons een vergissing, onder meer omdat de programmatische aanpak van stikstof (PAS) - voor zover wij nu weten - blijft bestaan, zie ook p. 102 NvT alg.
		7.3 Actieplannen geluid		Uit de tekst onder het kopje 'Reikwijdte en inhoud van de actieplannen geluid' blijkt dat bestuursorganen zelf kunnen bepalen welke mate van geluidsbelasting wenselijk is. Dat terwijl volgens de Gezondheidsraad voor luchtkwaliteit en geluidsbelasting de blootstelling van de bevolking onder de huidige wettelijke normen verreweg het meeste bijdraagt aan de ziektelast. En daarom wordt een gezondheidkundige advieswaarde geadviseerd. Zo wordt duidelijk gemaakt waar we heen moeten om de gezondheid te beschermen en hebben decentrale overheden nog de vrijheid om gemotiveerd af te wijken. Wij zien graag dat er voor geluid ook zo'n gezondheidkundige streefwaarde komt zodat bestuursorganen niet zelf het wiel hoeven uit te vinden.
		7.3 Actieplannen geluid		Betekent de toelichting onder het kopje ' <i>Interbestuurlijke afstemming</i> ' dat de interbestuurlijke afstemming, bijvoorbeeld in voorbereiding op een besluit om de maximumsnelheid (zo mogelijk) te verhogen op de rijkswegen, straks onder de Omgevingswet anders gaat verlopen?
		8.1.2 Instructieregels over het omgevingsplan		Op blz. 107 van de NvT staat de zin " <i>De meeste in de instructieregels opgenomen normen zijn daarmee nader afweegbaar, zodat ontwikkelingen kunnen worden toegestaan.</i> " Maar met de nadere afweegbare normen die volgen uit instructieregels zodat ontwikkelingen mogelijk zijn, komt de gelijkwaardige bescherming van de leefomgeving in gevaar. Hier zou een zin op moeten volgen zodat duidelijk is dat dit niet mag leiden tot een achteruitgang in de kwaliteit van de leefomgeving.
		8.1.3 Integrale belangenafweging in het kader van het omgevingsplan		Positief dat de recreatieve infrastructuur hier wordt genoemd. Maar dit bevestigt onze zorg dat men dus op zoek moet gaan in de Nota van Toelichting naar aspecten en belangen om rekening mee te houden. Het zou helpen als hiervoor een duidelijke lijst komt, om te voorkomen dat men een aspect over het hoofd ziet. Zo wordt ook voor burgers duidelijk welk bestuursniveau in ieder geval rekenschap moet geven van een bepaald belang.

		8.1.3 Integrale belangenafweging in het kader van het omgevingsplan		<p><i>“Het omgevingsplan wordt – in tegenstelling tot het bestemmingsplan onder het oude recht – niet begrensd door ‘het belang van een goede ruimtelijke ordening’. Ook voor het vaststellen of wijzigen van een omgevingsplan geldt dat het bestuursorgaan zijn bevoegdheden uitoefent met het oog op de doelen van de wet (artikel 1.3). Een onderdeel daarvan vormt “het doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften”. Hiermee wordt expliciet ook ruimte voor ontwikkeling bevorderd.”</i> In deze algemene passage en paragraaf over instructies over omgevingsplannen wordt de nadruk gelegd op het beheer, gebruik en de ontwikkeling van de leefomgeving door de mens. De andere belangen die de wet beschermt, zoals in artikel 1.3 geformuleerd, worden hier ten onrechte niet genoemd, in tegenstelling tot bijvoorbeeld op blz. 59 (over gezondheid en omgevingsplan/ verordening). Maak duidelijk dat het doel is om te komen tot een goede belangenafweging.</p>
		8.1.4 Nationaal beleid, herijking van beleid en aanvullings- en invoeringsspoor		<p>Gesteld wordt dat het nu geldende rijksbeleid geen aanleiding geeft om meer regels te stellen dan zijn opgenomen in afdeling 5.1 van dit besluit. Hier zijn wij het niet mee eens. Om ervoor te zorgen dat de landschapswaarden, -structuren en - patronen van nationaal belangen en (natuur)gebieden van provinciaal belang daadwerkelijk worden beschermd zijn nadere regels nodig (zie ook de opmerking bij §5.1.5 van het besluit zelf).</p>
		8.1.4 Nationaal beleid, herijking van beleid en aanvullings- en invoeringsspoor		<p>Ook vinden wij dat de constatering over het nu geldend rijksbeleid niet als excuus mag worden gebruikt om nu maar geen regels op te stellen over klimaatverandering. Er is immers een aangenomen Kamermotie voor een omgevingswaarde voor CO2. De Urgenda rechtszaak, de recente publicatie “State of the climate” van NOAA (https://www.ncdc.noaa.gov/bams) en de waarschuwing van wetenschappers dat de 1.5°C grens bijna wordt overschreden (https://www.theguardian.com/science/2016/aug/06/global-warming-target-miss-scientists-warn) geven aan hoe noodzakelijk en urgent het is om maatregelen te nemen om klimaatverandering tegen te gaan. Kijkend naar landen als Duitsland en Denemarken kunnen we op zijn minst sneller de omschakeling naar duurzame energie maken en hier duidelijke instructieregels over opnemen.</p>
		8.1.5 Instructieregels over omgevingsplannen met het oog op het waarborgen van de externe veiligheid en het beschermen van de gezondheid en van het milieu		<p>Positief dat er in ieder geval een landelijk beschermingsniveau geldt. Maar wij zijn het niet eens met de mogelijkheid om vanwege zwaarwegende economische of zwaarwegende andere maatschappelijke belangen voor onbepaalde tijd van het basis beschermingsniveau af te wijken. Daarbij ontbreken naar onze mening bepalingen uit de Interimwet stad- en milieubenadering, die aan deze mogelijkheid voorwaarden stelden. Bijvoorbeeld dat de hogere norm niet tot verslechtering van de volksgezondheid in een gebied mag leiden en men verplicht de GGD om advies moet vragen over de te verwachten gezondheidseffecten (artikelen 6 en 11 lid 2 van de Interimwet in combinatie met artikel 5 lid 2 van de Wet collectieve preventie volksgezondheid), dat de normafwijking door GS moet worden goedgekeurd en er zo goed mogelijk gecompenseerd moet worden. Een initiatief zal op gemeente niveau eerder als economisch zwaarwegend worden bestempeld dan op provinciaal niveau. In combinatie met het feit dat er niet gecompenseerd hoeft te worden en de afwijking dus blijkaar permanent mag zijn doet afbreuk aan de bescherming van de gelijkwaardige kwaliteit van de rechtsbescherming en de leefomgeving. <u>Wij kunnen hier niet mee instemmen</u></p>
		8.1.5 Instructieregels over omgevingsplannen met het oog op het waarborgen van de externe veiligheid en het beschermen van de gezondheid en van het milieu		<p>Gesteld wordt dat voor gebieden langs rijkswegen geen overschrijdingen worden gewacht t.a.v. de omgevingswaarden voor luchtkwaliteit en dat gemeenten vanuit het oogpunt van gezondheid kunnen sturen op het toelaten van nieuwe gebouwen of uitbereidingen van locaties. Maar hoe zit het dan met de mensen die nu al langs (drukke) rijkswegen wonen? Daar is de speelruimte van gemeenten beperkt en juist onder de Europese norm treedt voor fijnstof en stikstofdioxide meer dan 99,9 % van de totale ziekte last op (Advies gezondheidsraad). Hoe wordt hier dan vanuit de overheid gewerkt aan een gezonde leefomgeving? Aan welke knoppen kunnen gemeenten en het Rijk in dat geval draaien?</p>

		8.1.6.2 Externe veiligheid bij de opslag, productie, gebruik en vervoer gevaarlijke stoffen en windturbines		Goed dat de regel is toegevoegd dat er geen nieuwe zeer kwetsbare gebouwen in een aandachtsgebied worden toegelaten.
		8.1.6.2 Externe veiligheid bij de opslag, productie, gebruik en vervoer gevaarlijke stoffen en windturbines		Positief dat aan het veiligheidsbelang bij de tijdelijke afwijking meer gewicht is toegekend dan aan de mogelijkheden tot flexibilisering (p. 120).
		8.1.7.2 Weging van het waterbelang		Er is geen specifieke regel over de weging van het waterbelang bij de omgevingsvisie. Net als bij veiligheid en ruimtelijke kwaliteit wordt er vanuit gegaan dat men het meeneemt in de omgevingsvisie. Dit benadrukt wederom de meerwaarde van een checklist van belangen, eventueel met overlegpartners, om te voorkomen dat aspecten of overleggen worden vergeten.
		8.1.7.4 Behoud waterveiligheid kust		Betekent de passage onder het kopje 'Kustpact' dat de uitkomsten van het kustpact via de Invoeringswet en het Invoeringsbesluit in het Omgevingswetstelsel hun beslag krijgen?
		8.1.8.1 Kwaliteit van de buitenlucht		Het klinkt hoopvol dat in de aandachtsgebieden monitoring zo wordt ingericht dat een eventuele overschrijding al uit de prognoses zal blijken, maar dit hangt wel heel erg af van de locatie, aantallen van de meetpunten en wanneer of hoe lang een gemeten overschrijding moet zijn voordat er maatregelen worden genomen. Wij pleiten ervoor om voor de keuze van meetlocaties burgers te betrekken en dit ook in samenspraak met de GGD te doen.
		8.1.8.1 Kwaliteit van de buitenlucht		Onduidelijk is op basis van welke wetenschappelijke inzichten is gekozen voor een grens van 3% als niet in betekenende mate voor fijnstof en stikstof. Vooral omdat de Europese normen al 2x zo hoog liggen als de advieswaarden van de WHO en nu al in meer dan 99,9% van de gevallen de ziektelast onder de norm optreedt. Wij zijn het hier niet mee eens en zien dit percentage graag teruggebracht naar 1%.
		8.1.8.1 Kwaliteit van de buitenlucht		Handhaven van de 3% NIBM-drempel wordt gerechtvaardigd doordat ook bij het niet verlengen van het NSL de uitvoeringsplicht van de maatregelen gehandhaafd blijft. Dit hebben wij in het BKL niet terug kunnen vinden. Het verzoek is de handhaving van de uitvoeringsplicht voor de NSL-maatregelen in het BKL op te nemen.
		8.1.8.2 Geluid		De geluidsnormen voor de avond- en nachtperiode van 65 dB voor piekgeluiden (niet-transport) en 70 dB (!) 's avonds en 's nachts voor transportactiviteiten is echt te hoog. Onduidelijk is waar deze hoge normen op gebaseerd zijn in hoe deze normstelling is afgewogen tegen het gezondheidsbelang.
		8.1.8.2 Geluid		Op blz. 135 van de NvT staat uitgelegd dat: " <i>Mocht in een concreet geval blijken dat een bedrijf uiteindelijk toch niet goed uit de voeten kan met de vastgelegde gebruiksregels, dan kan voor dat specifieke bedrijf eventueel een vergunning voor het afwijken van het omgevingsplan worden verleend.</i> " Zoals het nu is geformuleerd gaat het heel erg uit van het belang van de initiatiefnemer. De vastgelegde gebruiksregels beschermen immers ook de leefomgeving en de bewoners. Als een ondernemer hiermee niet uit de voeten kan, kan een aanvraag worden gedaan om van de regels af te wijken. Waarna het bestuursorgaan op basis van een integrale afweging het belang van de initiatiefnemer afweegt tegen dat bewoners, milieu en gezondheid

		8.1.8.3 Trilling		Voor trillingen vindt ook de verbreding van de werking van de Wet plattelandswoning plaats. Wij vinden dat bij toepassing van deze regel er tenminste een informatieplicht naar de (toekomstig) bewoners moet gelden, zodat zij vooraf weten voor welke aspecten hogere normen gelden. Wij zien graag dat hier een aanvullende bepaling voor wordt opgenomen.
		8.1.8.6 Geur		Voor de zogenoemde '19 maart 2000'-woningen wordt gewacht op een evaluatie waarna het kabinet gaat kijken of een relatie met de regeling van plattelandswoningen kan worden gelegd. In het kader van het verbeteren van de omgevingskwaliteit en het streven naar een veilige en gezonde leefomgeving zou het juist ook nadrukkelijk een optie moeten zijn om die uitzonderingspositie op te heffen in plaats van aansluiten bij een andere uitzondering. Dit heeft ook positievere effecten op het milieu, de gezondheid en stimuleert innovatie.
		8.1.9.1 Algemeen		In de eerste alinea is aangegeven dat gemeenten cultureel erfgoed, waaronder cultuurlandschappen zullen inventariseren. De alinea daaronder begint met de zin ' <i>De verantwoordelijkheid voor andere elementen...zonder internationaal belang</i> '. Dit wekt de suggestie dat de gemeenten uitsluitend cultuurlandschappen voor zover van internationaal belang behoeven te inventariseren voor een omgevingsplan en dat is verwarrend. Om deze verwarring weg te nemen pleiten wij ervoor om woord 'andere' in de eerste zin van de tweede alinea van paragraaf 8.1.9.1 te schrappen.
		8.1.9.1 Algemeen		Op verschillende plekken zijn vage en vrijblijvende formuleringen ten aanzien van landschap opgenomen. Zo staat in de tweede alinea de volgende zin: "De provincie kan voor de bescherming van dit belang [landschapsbescherming] instructieregels stellen aan het omgevingsplan". Ons voorstel is het woord kunnen hier te schrappen: "De provincie stelt voor de bescherming van dit belang instructieregels aan het omgevingsplan".
		8.1.9.5		Op blz. 150 van NvT staat een ander voorbeeld van vrijblijvendheid: ' <i>Daarbij kan de aanwezigheid van cultureel erfgoed van invloed zijn op onder meer de toedeling van functies...</i> '. Graag vervangen door: 'Daarbij is de aanwezigheid van cultureel erfgoed van invloed op onder meer de toedeling van functies...
		8.1.9.5		Op blz. 151 staat onder het kopje ' <i>Internationale verplichtingen</i> ' de volgende zin: ' <i>De in de verdragen van Granada en Valletta en het werelderfgoedverdrag opgenomen verplichtingen en uitgangspunten dienen in acht te worden genomen</i> '. Opvallend genoeg ontbreekt hier de verwijzing naar het Europees landschapsverdrag, terwijl deze later in deze alinea wel wordt aangehaald. Ons voorstel: "De in de verdragen van Granada en Valletta, het werelderfgoedverdrag en het Europees Landschapsverdrag opgenomen verplichtingen en uitgangspunten dienen in acht te worden genomen".
		8.4.1 Algemene opmerkingen over instructieregels over omgevingsplannen		Op blz. 163 van de NvT is aangegeven dat het voornemen bestaat om instructieregels voor omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing te verklaren op afwijkactiviteiten, via het Invoeringsbesluit Omgevingswet. Hierom is door de natuur- en milieuorganisaties in de internetconsultatie gevraagd. Belangrijk (en logisch) punt, waarvoor onze waardering.
		8.4.1 Algemene opmerkingen over instructieregels over omgevingsplannen		In de een na laatste alinea van blz. 163 is te lezen dat instructieregels voor omgevingsplannen van overeenkomstige toepassing zijn op omgevingsverordeningen (voor zover deze een toedeling van functies aan locaties bevatten) en op projectbesluiten (van provincies en waterschappen). Een soortgelijke doorwerking is beschreven op blz. 128 m.b.t. een instructieregel voor luchtkwaliteit. Deze doorwerking naar omgevingsverordeningen en projectbesluiten hebben wij in het Bkl (of in de wet) niet terug kun te vinden. Graag alsnog opnemen (c.g. aangeven hoe die thans verzekerd is).

		10.4 Instructieregels met het oog op natuurbescherming		Verwezen wordt naar de aanbeveling uit het rapport 'Compensatie van schade aan natuurgebieden' van de Algemene Rekenkamer en de nu opgenomen instructieregel om compensatiegebieden zo spoedig mogelijk te begrenzen. Dit is voor ons onvoldoende. De aanbeveling was om tegelijkertijd met het besluit over de activiteit de compensatienatuur te waarborgen. Dus dat betekent dat provincies bij het besluit over de activiteit tegelijkertijd de ruimtelijke begrenzing dienen vast te leggen. Ook was een aanbeveling om een onderling vergelijkbare registratie bijhouden van projecten die de beschermde natuur aantasten, dat zij de uitvoering van compenserende maatregelen volgen en hierover openbaar rapporteren. Wij zien dit graag alsnog opgenomen in het Bkl.
		11.1 Algemeen		Wij krijgen de indruk dat de focus bij de herziening niet ligt op het bereiken van het maatschappelijke doel van de wet, maar op het belang van de initiatiefnemer van activiteiten in de leefomgeving. Een voorbeeld hiervan is de passage op pagina 181 van de NvT: <i>"Naar het oordeel van het kabinet heeft het de voorkeur om het initiatief centraal te stellen in plaats van de deelbelangen die gewogen moeten worden. Daarom is gekozen voor positief geformuleerde beoordelingsregels (verleningsgronden). Deze keuze sluit aan bij de wens van de aanvrager van de omgevingsvergunning om te weten wanneer een vergunning verleend wordt."</i> Niet het initiatief of een deelbelang moet centraal staan, maar de fysieke leefomgeving.
		11.4 Omgevingsvergunning bouwactiviteit		Klopt het dat er ter uitvoering van artikel 16.82 van de Omgevingswet nog geen regels zijn opgenomen (in geen van de 4 AMvb's) die regelen dat er omgevingsvergunning voor een bouwactiviteit pas in werking treedt nadat een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit in werking is getreden, om te voorkomen dat een gebouw op de verkeerde plek staat?
		11.6.1.3 Kernelementen		Bij het beoordelen van een vergunningaanvraag moet men aandacht besteden aan de bestaande toestand van het milieu, de specifieke plaatselijke kenmerken en de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen. In de wabo was dit duidelijk aangegeven maar nu wordt dit niet meer expliciet genoemd, maar dient het te worden meegenomen in de beoordeling of er sprake is van een significante verontreiniging. Wij zijn hier geen voorstander van. Vooral voor overheden die hier niet dagelijks mee te maken hebben, maar ook voor andere belanghebbenden is duidelijkheid in de regels wenselijker. Zo is voor iedereen duidelijk wat moet worden meegenomen.
		11.6.1.4 Overige algemene gronden		Bij een omgevingsvergunning voor een milieubelastende activiteit of een afwijkactiviteit moeten de regels uit het omgevingsplan over geluid, geur, externe veiligheid en trillingen worden betrokken. Maar hierbij houdt het bevoegd gezag voor de omgevingsvergunning voor de milieubelastende activiteit dus ruimte om een eigen afweging te maken bij de toepassing van de desbetreffende regels uit het omgevingsplan. Dit snappen wij niet. Als een gemeente gebruiksruimte zorgvuldig heeft verdeeld in het omgevingsplan kan daar dus bij vergunningverlening door een ander orgaan van worden afgeweken. Ongeacht of dit strijdig is met de gehele verdeling en gemaakte afspraken? Hoe geeft dit rechtszekerheid en rechtsbescherming aan de al aanwezige initiatiefnemers en omwonenden? Hebben gemeenten hierin nog een adviesrol of beroepsmogelijkheden? Wij vinden dat er ten minste rekening moet worden gehouden met het omgevingsplan.
		11.6.2 Specifieke gronden		Gesteld wordt dat als de provincie het niet nodig acht beoordelingsregels te stellen over de gevolgen van de emissies van ammoniak op voor verzuring gevoelige gebieden er ook geen toetsing plaatsvindt. Die beoordelingsregels komen waarschijnlijk in de omgevingsverordening die niet appellabel is. Kunnen burgers dan alleen bij Provinciale Staten terecht als zij men dat ten onrechte hier geen regels over worden gesteld?

		11.8 Omgevingsvergunning ontgrondingsactiviteit		Voor wat betreft de aardkundige en landschappelijke waarden is dit een te betrekken belang bij kleinere en ondiepere ontgrondingen. Maar hierover is geen beoordelingsregel gemaakt. De NvT gaat verder met: "Waar dit belang aan de orde is en onvoldoende is afgewogen in de besluitvorming over het omgevingsplan, verplicht de brede belangenafweging van 'de doelen van de wet' het bevoegd gezag om dit belang te betrekken bij de besluitvorming. Uit artikel 5.34 van de wet volgt dan dat aan de vergunning de voorschriften verbonden worden die nodig zijn met het oog op de beoordelingsregel 'de doelen van de wet'. Daaronder vallen ook de aardkundige en landschappelijke waarden. Hoewel de aardkundige en landschappelijke waarden ter plaatse van de ontgroning in het algemeen onherstelbaar vernietigd worden, kunnen bijvoorbeeld voorschriften worden opgenomen voor het behoud van dergelijke waarden in het randgebied van de ontgroning, of voor herstel van landschappelijke waarden." Dit is voor ons te vrijblijvend geformuleerd. Ook gezien de decentralisatie van het landschapsbeleid niet zorgvuldig heeft plaatsgevonden, zien wij door deze vage bepaling wederom het gevaar dat men landschap vergeet. Daarbij zijn de 'doelen van de wet' zo breed uitlegbaar dat een nadere checklist (van aspecten en belangen die door bestuursorganen meegenomen moeten worden) geen overbodige luxe is. Daarbij is voor ons onduidelijk in welke gevallen dit belang [aardkundige en landschappelijke waarden] dan aan de orde is en wie dat bepaalt. Evenmin is duidelijk wanneer de afweging onvoldoende is en volgens wiens oordeel.
		13.1 Inleiding		Aangegeven is dat voor gegevensverzameling, -beheer en -verwerking gekozen is voor een sobere implementatie van EU richtlijnen. Maar in hoeverre wordt hier dan een vinger aan de pols gehouden om ervoor te zorgen dat de kwaliteit van de leefomgeving niet verslechterd ondanks het gestelde vertrouwen in overheden en initiatiefnemers? Hoe kunnen op basis van sobere gegevens trendanalyses worden gemaakt of voldoende basis worden gelegd voor berekeningen en modellen?
		13.1 Inleiding		De meetfrequentie, het tijdsinterval tussen metingen, wordt bepaald bij ministeriële regeling. Op basis van welke (wetenschappelijke) inzichten wordt deze frequentie voor de verschillende aspecten bepaald?
		13.2.1 Externe veiligheid		Aangegeven is dat bestuursorganen verplicht zijn gegevens en wijzingen in de gegevens te verstrekken die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de risico's zoals beschreven in paragraaf 8.1.6.1, waaronder ook het transport van risicovolle activiteiten valt. Betekent dit dat die informatie openbaar toegankelijk wordt en het dus een situatie moet voorkomen als recent in de media verscheen, over het feit dat provincies en gemeenten niet weten welke stoffen en gevaren er zijn door het goederentransport over de Brabantroute?
		15 Verhouding tot bestaande en voorgenomen regelgeving		In paragraaf 15.6 Luchtkwaliteit, wordt geen wijziging vermeld ten aanzien van de omgevingswaarde ozon (artikel 2,8 eerste lid onder d.). Voorheen werd hiervoor het jaar 2020 gehanteerd in plaats van de lange termijn. Waarom nu niet meer?
		15 Verhouding tot bestaande en voorgenomen regelgeving		Op p. 247 NvT is aangegeven dat bepalingen uit het Barro met betrekking tot de Waddenzee met het Invoeringsbesluit in het Bkl worden opgenomen. Wij benadrukken dat de bescherming van de Waddenzee en het Waddengebied tenminste het huidige niveau van het Barro/SV Derde nota Waddenzee zal moeten behouden.
		16.2 Interbestuurlijk toezicht		Wij zijn groot voorstander van de rechtsbeschermingsmogelijkheden voor belanghebbenden in geval van strijdigheid met instructieregels of gestelde beoordelingsregels
		17.3.1 Beginselen van het EU-milieubeleid		Wij vinden dat bij de formulering van het Bkl (en de andere besluiten) met name met het voorzorgsbeginsel nog onvoldoende rekening is gehouden. Dit beginsel dient er naar onze mening onder meer toe te leiden dat voor risico's waarover nog geen wetenschappelijke consensus bestaat uit voorzorg regels worden gesteld. Zo dienen regels te worden gesteld aan veehouderijen ter voorkoming van zoonosen.

		Art. 2.3 (toepassingsgebied omgevingswaarden luchtkwaliteit)	In de toelichting wordt verwezen naar de zogenoemde Arborichtlijn voor de definitie van "arbeidsplaats", onduidelijk is waar precies naar wordt verwezen. Daarbij zou het de leesbaarheid helpen als de betreffende definitie oftevel via een voetnoot of tussen haakjes in deze toelichting wordt opgenomen. Klopt het dat bedrijventerreinen geen arbeidsplaatsen zijn en de lucht daar dus ook moet voldoen aan de gestelde omgevingswaarden?
		Art. 5.64 (oprichten, uitbreiden of wijzigen dierenverblijven veehouderij met hogere geurbelasting) onder a.	Aangegeven wordt dat dit een voortzetting is van de 50% regeling uit het Activiteitenbesluit Milieubeheer. Gezien een hoge geurbelasting niet alleen hinderlijk is, maar ook schadelijk voor de gezondheid, pleiten wij er voor om de voortzetting van de 50% regeling niet toe te staan in overbelaste situaties.
		Artikel 7.7 (beschermingsregime) eerste lid	Uit de toelichting blijkt dat de bescherming van de NNN geen externe werking kent. De Verordening ruimte Noord-Brabant kent deze externe werking wel. Het verzoek is dan ook om de externe werking op te nemen. Hier wordt ook gesproken over wat significante aantasting <i>kan</i> zijn. Hoewel dit niet zo sterk in de tekst van de wet en de toelichting staat gaan wij ervan uit dat het uitgangspunt is: géén netto verlies aan wezenlijke kenmerken en waarden van het betreffende gebied in termen van areaal, kwaliteit en samenhang
		Art. 8.1 (beoordelingsregels milieubelastende activiteit algemeen) eerste lid onder a.	Gesteld wordt dat bij de overheveling van artikel 2.14, eerste lid, onder a, onder 2, Wabo in dit besluit de bewoording is aangepast om beter aan te sluiten op de richtlijn. Maar de tekst in de Wabo was veel leesbaarder en gezien er geen inhoudelijke wijziging is beoogd, zien wij graag die bewoording terug.
		Art. 9.1 (instructieregels projectbesluiten) tweede lid	Niet akkoord. Tweede lid heeft als gevolg dat de Minister bij uitzonderingen via beleid gemotiveerd af kan wijken van nationale diverse instructieregels in Bkl die nationale belangen moeten borgen.
		XIII	<i>"Het voornemen bestaat om na de consultatie van het besluit nog eenmaal de onderbouwing van deze gebieden te actualiseren. Dat kan leiden tot aanpassingen in de begrenzing."</i> Onduidelijk is wat er wordt bedoeld met het actualiseren van de onderbouwing.
		XIII	Wij blijven van mening dat er ook naar blootstelling gekeken moet worden bij het bepalen van de aandachtsgebieden. Daar waar veel mensen wonen en de concentratie relatief hoog ligt zou ook een aandachtsgebied moeten zijn, ook als dit onder de norm is. Een aandachtsgebied zou moeten worden gedefinieerd aan de hand van gezondheidsrisico's (of evt. natuurrisico's voor andere stoffen), niet aan de hand van de normen. Dat doet ook recht aan de constatering dat er veel gezondheidsschade (meer dan 99,9%) onder de norm optreedt